

GAZETA ROLNICZA

Wychodzi 1 raz w tygodniu: w piątki.

Odbitka „Śląskiej Gazety Ludowej“.

Prenumerata:

W kraju rocznie 10 zł, półrocznie 5 zł,
kwartalnie 2'50 zł, numer pojedynczy 20 gr

Wydawca: Śląskie Tow. Wydawnicze w Cieszynie.

Nr. Konta w P. K. O. w Katowicach 306.901.
Redakcja i Administracja: Cieszyn, Konwiktowa 8. Telefon 214.

Cena ogłoszeń:

Wiersz garmondowy 90 gr, przy wielo-
razowym umieszczeniu zniżka.

Numer 22.

W Cieszynie, dnia 27 maja 1932.

Rocznik III

WINCENTY WITOS.

Stan wytworzony w Polsce jest bezspornym dziełem sanacji.

Nie może być nic więcej w życiu przykrem, a zarazem i szkodliwym, jak stan niepewności, rodzacy obawę niewiedomego jutra. Stan podobny potęguje się jeszcze więcej wówczas, gdy załatwienie jakiejś ważnej sprawy zależy od ludzi, którym się nie wierzy. Jeżeli stan taki w życiu codziennym jest ciężkim i dusznym, to w życiu zbiorowym, a w szczególności w życiu politycznym staje się już plagą, wcale nie mniejszą od owych słynnych siedmiu plag egipskich.

Prawdą jest, że na ziemi nigdy nie mieszkali sami aniołowie, ale i to jest prawdą, że do niedawna ludzie i stosunki inaczej wyglądały. Prawo, zasady, przekonania, były przymiotami ludzi działających; zmienność, lokajstwo, giętkość piętnowano publicznie i tępieno bezlitośnie. Nikomu też na myśl nie przyszło, ażeby wychowywać szpiegów i donosicieli. Ludzie często innych przekonań mogli rozmawiać swobodnie o sprawach bardzo nawet drażliwych, ale nikt z nich nie chodził do żadnej władzy z relacją, a nawet nie było władzy, która by się takimi ludźmi chciała posługiwać. A gdy się zdarzył podobny osobnik, był piętnowany i poza nawias uczciwych ludzi usuwany.

W cieniu siedzą ci, co hołdują prawu.

Dziś już na wsi, dwóch ludzi rozmawia ze sobą podejrzliwie, trzech zaczyna mówić już tylko o pogodzie, a jak jest więcej, to napewno między nimi znajdzie się taki, co wieczór zaniesie wór bajek do troskliwej władzy „o całość i bezpieczeństwo Państwa“. A potem dochodzenia, protokoły, mandaty karne, sądy i przeklinanie wszystkiego, co w Polsce istnieje. Teraz przecież, a nie kiedy indziej, zmiana przekonań i zasad uchodzi za cnotę państwową, zdrada stronnictwa i przyjaźni za czyn obywatelski. Nie tylko uchodzi, ale jest wyróżniana i wynagradzana, chodzi z miną napszoną, rozdziera się i rządzi. Dziś przecież szpicle z amatorstwa, chępcią się swoim rzemiosłem. W cieniu siedzą zaś ci, co hołdują prawu, wierzą w cnotę i uczciwość, uznają stare „zapleśniałe“ zasady honoru, godności i stałości charakteru. Dla nich, a jest ich bardzo wielu, życie stało się udręką i piekłem, oni, ci często najlepsi, najruchliwsi, odsunęli się od wszystkiego, siedzą i milczą... Ze tak jest, temu zaprzeczyć się nie da, jak również i temu, że jest to stan już nietylko niebezpieczny, ale nawet groźny. Silenie się na dowody byłoby zbyteczne.

Czyja zastuga?!

Wychowanie i prowadzenie kształtuje człowieka, przygotowuje obywatela. Stan wytworzony w Polsce jest bezspornym dziełem i zastugą tych czynników, co mają od lat kilku władzę niepodzielną w swoim ręku, co rozdzielają tak łaski jak kary, co dają patenty na państwowość i na patriotyzm, nie uznający niczego i nikogo poza swoimi ludźmi.

Jest całkiem naturalną rzeczą, że gdzie jest wyłączenie i monopol, tam nie może być żadnej konkurencji, gdzie jest tylko rozkaz, tam nie może być inicjatywy, gdzie panuje dyktatura, tam może być tylko posłuszny niewolnik. Tam gdzie przynależność partyjna jest wystarczającą kwalifikacją, niepotrzebną staje się nauka, doświadczenie, praca. A przecież, gdzie niema nauki, tam jest ciemnota, gdzie niema konkurencji, tam niema wytrwałości, gdzie niewolnictwo, tam nie trzeba ani myśli, ani woli, ani też charakteru, które są z niewolnictwem sprzeczne.

Cóż więc może pozostać, jeśli nie buntujący się w duszy obywatel, spodlony niewolnik, albo też zupełna, beznadziejna pustka.

Bo gdzie niema charakteru, tam nie może być żadnej pewności, gdzie niema świadomości, inicjatywy, samodzielnosci, tam niema społeczeństwa, a gdzie niema społeczeństwa, tam nie może być także przyszłości.

Spisek wojskowy w Jugosławiji.

Dzienniki jugosłowiańskie opublikowały oficjalny komunikat ministerstwa wojny, pozostający w ścisłym związku z pogłoskami o rewolucji w Jugosławiji, jakie obiegły ostatnio prasę światową.

Komunikat ten stwierdza, że w dniu 20 bm. wykryto rzeczywiście w Mariborze nad Drawą, w Słoweniji, spisek oficerski, kierowany przez porucznika Milojkowicza oraz podporuczników Atanaskowicza i Miladinowicza; — komunikat utrzymuje, iż wszyscy

trzej przywódcy spisku pozostawali w ścisłym kontakcie z organizacjami komunistycznymi zagranicą.

Biorąc pod uwagę teren, na którym doszło do zawiązania spisku i na którym spisek ten wykryto, nasuwa się przypuszczenie, iż chodziło tu nietylko o sprzyśnięcie komunistyczne, ile o spisek z odcieniem separatystycznym, chorwacko-słoweńskim.

Królowi-dyktatorowi zaczyna być goraco.

Otwarcie Sejmu pruskiego.

W dniu 24 b. m. odbyło się pierwsze posiedzenie Sejmu pruskiego. Zapowiadają rychły upadek rządu Brüninga w związku z sytuacją w Sejmie pruskim. Kamaryla wojskowa i zwolennicy powrotu monarchii sięgają po rządy.

Hitlerowcy zapowiadają nową dyplomatyczną ofensywę przeciwko Polsce.

Przygotowania do utworzenia nowego rządu we Francji.

Wódz radykałów francuskich konferuje z różnymi politykami i prezydentem Lebrunem. Są to przygotowania do objęcia kierownictwa rządu po zebraniu się nowowybranej Izby.

Związki zawodowe pracowników państwowych i samorządowych protestują.

Ze wszystkich stron nadchodzą wiadomości o protestach urzędniczych przeciwko ostatniej obniżce płac.

Na czwartek zwołano kongres protestacyjny urzędników śląskich.

Ruch rewolucyjny w Grecji.

Z Grecji donoszą o fali strejkowej i ruchach rewolucyjnych.

Kto należy do Be-Be?

Przykładów wiele i to bardzo wiele możnaby przytoczyć z dawnej i bliższej przeszłości, choć chyba dosyć daje ich nasze życie publiczne z okresu paru lat ostatnich.

Kto zaś chce poszukać owych smutnych bohaterów ponurego dramatu polskiego życia politycznego, niech przejrzy sobie spis członków największego i rządzącego dziś w Polsce stronnictwa, niech się przyjrzy dokładnie tym najnowszym alumnom ideologii sanacyjnej, którzy zrobiwszy wszystkie karkołomne skoki, nareszcie się do niej przekonali.

Niech się dokładnie przyjrzy rodowodom nie pułkowników i majorów żyjących dawną ideologią, lecz owym uciekinierom z rozmaitych partyj politycznych, a dowie się bez trudności, dlaczego oni wyrzekli się tak masowo i łatwo „szkodliwego partyjnicstwa“, dlaczego napluli na przeszłość, czasem nawet chlubną, dlaczego gorliwą służbą dla nowej, najczęściej nieznananej im idei, przeskoczyli wszystkich, nietylko zwolenników, ale nawet twórców Pierwszej Brygady.

Odpowiedź wcale nie będzie trudną.

Dlatego, że szli do koryta i do wygody, maskując swoją haniebną drogę.

Dwa obozy.

Należę do polityków zwyciężonych, a jak chcą niektórzy, nawet wysortowanych. Nie macę nikomu wody, znoszę cierpliwie szykany, nieraz obrzydzące to marne życie, choć wiem, że ich autorzy nieraz zawdzięczają mi wszystko. Zapomniałem dawno o moich wysokich urzędach, orderach i odznaczeniach schowałem głęboko, nie chcąc rywalizować z tymi, co je otrzymali za nowe i całkiem inne zasługi. Pracuję przy swych widłach i gnoju, do których mnie nieraz tak skwapliwie odsyłano. Nie wolno mi się imać w Polsce żadnej pracy społecznej, bo przecież należę do tej, tak bardzo licznej gromady wyklętych, mogę jedynie patrzeć na to, co się dzieje, no i mogę myśleć, a czasem swoje myśli głośno, otwarcie próbuję wypowiedzieć.

Należę do tych, co Państwo uważają za wspólną własność wszystkich bez wyjątku Polaków, którzy

wierzą, że rozwój i przyszłość zależą nie od jednostki, lecz od społeczeństwa, że siła jego leży nie we frazesie, lecz w pracy wytrwałej i świadomości ogółu. Uważam, że miarą przywiązania do Państwa nie są widowiska, wiewaty, często wymuszone, lecz wiara i przekonanie niczem nienaruszone.

Skonfiskowanych przez cenzora krakowskiego około 30 wierszy.)

„Sanacyjne lekarstwa“.

Jakież na to lekarstwo znajduje nasza sanacja?

Bardzo proste, chociaż mniej skuteczne. Dalsze rozbijanie wszelkiej istniejącej siły, dalsze fabrykowanie zdrajców i odstępów, pomnażanie kandydatów na bezkarność, łatwe interesy i pełne koryto.

„Idealiści“ przy robocie.

Dziwnym doprawdy musi się wydawać, że ogromną większość kandydatów do koryta stanowią inteligenci, a jeszcze jest dziwniejszem, że prym wodzą w tej robocie rozmaici krzykliwi „idealiści“, którzy tak bardzo niedawno — w interesie biednej, uciśnionej Ojczyzny były Piłsudskiego — piekli na wolnym ogniu i których od przesadnej gorliwości trzeba było siłą i mocą wstrzymać. Oni to wieszali go na wszystkich wierzbach, zapowiadali krzyżowe przeciw niemu wyprawy, a dziś „Pierwszą Brygadę“ próbują śpiewać głośno i z większą umiejętnością aniżeli rasowi Piłsudczycy. A na dnie tego — awans, koncesja, stanowisko wygodne, wielkie, obszerne i pełne koryto.

Pamiętam dotąd dokładnie scenę, jaka miała miejsce na jednym z posiedzeń Rady naczelnej „Piasta“, grubo już po przewrocie majowym odhycie.

Na tle stosunków do sanacji, a szczególnie do jej wodza, atakował jeden z członków tej instytucji drugiego w sposób budzący co najmniej odrazę. Atakowany bronił się, krzyczał spazmatycznie, co u wielu wywoływało niesmak i politowanie. Zdawać się mogło, że między tymi ludźmi zaistniało morze przepaści.

